

Dimmalætting jan. 1928:

Sambands-arbejds-mændene har stemt på Socialist-Listen i stort antal

Eftir lögtingsvalið 23. januar 1928, t.v.s. fyrri fimti árum síðani hövdu Dimmalætting og Tingakrossur sínar viðmerkingar til valið.

Dimmalætting skrávar m.a.:

Der kan desværre ikke være Tvivl om, at Sambandspartiet har mistet sit Flertal i Lagtinget, idet Partiet kun vil faa 9 eller 10 Mandater. Under Forudsetning af, at der paa Sandø — i Lighed med sidste Valg — vælges to Selvstyremænd, hvilket er det mest sandsynlige, vil Selvstyrepartiet ialt faa 11 Lagtingsmænd. Socialdemokratiet har faaet 1 Kandidat valgt paa Sudero og faar sandsynligvis 1 Mand ind ved Tillægsmandat. Da den

paa Sudero valgte Socialdemokrat, Lærer P. Mohr Dam, er kendt som en ivrig Selvstyremænd, der utvivlsomt i alle politiske Spørgsmaal vil støtte Selvstyrepartiet, maa man kunne gaa ud fra, at Selvstyrepartiet i alle afgørende politiske Sager vil kunne raade over et Lagtingsflertal paa 12 Stemmer i de kommende fire Aar. Det kan altsaa slaas fast som en Kendsgerning, at det danske Socialdemokrati har hjulpet Selvstyrepartiet til at faa Flertal i Lagtinget.

Det kan ikke nægtes, at Valget bød paa adskillige Overraskelser. I Sydstrøme havde saaledes ingen ventet et Resultat som det foreliggende, men det er gaaet som sædvanlig: Sambands-Arbejds-

mændene har stemt paa Socialist-Listen i stort

Antal, men de fleste Selvstyre-Arbejds-mænd har

stemt paa Selvstyre-Listen. Og dette har været

ganske ødelæggende for Sambandslisten.

Fólkapensiónslógin

Eingin lóg, samtykt á lögtingi, man hava verið so væl fagnað sum henda, sum neyvnan vildi havt minsta møguleika at verið framd, um ikki júst sama samgonga varð skipað, sum framdi heima-stýrisslógin, sigur J. Fr. Øregaard i hesum hugleiðingum um javnaðarflokkinn

Nú ið liðin eru 50 ár, síðan javnaðarflokkurin á fyrsta sinni kom á ting, er tað rimuligt at hyggja afturum bak. Myndin er ein onnur. Hann, ið minnst

til ta tíðina — seinast i tjugunum ella i trettuvárunum, hevur ilt við at kenna Føroyar aftur. Tá vóru Føroyar mest sum eitt «u» land. Fiskiskipaflothin, sum tá eins og nú var álit feroyinganna, var avlodaður, idnaður var nærum eingin og landbúnaðurin hevði tá, eins og nú, nærum ongan týðning.

Javnaðarflokkurin hevur frá fyrstu byrjan havt sum mið og mál fyrst og fremst at vera umboð arbeids- og fiskimansins, hetta vóru teir bólkir i samfelag okkara, sum vóru harðast raktir i einum so illa útbygdum samfelag sum i feroyska. Men her vóru góð ráð dýr, tí her var ikki lætt at finna nýggjar leiðir, sum i bráðskundi kundu bota um verandi viðurskipti.

Fiskur var nærum einasta rávera, ið feroingar hövdu atgongd til, men tá var fiskur ikki mangelværa — tvørturímóti var mangt árið veitt meira enn samlaða nýtslan og var tí fiskivinna lítið lónarsom. Áðrenn frystiteknikkurin varð utviklaður til tað, hann er blivin til, var tað einans saltfiskur og so fólk, ið búðu við strendurnar, sum hövdu møguleika at keypa fisk.

Javnaðarflokkurin hevur tó ongantíð sitið yrkisleysur. Við at lesa Tingtíðindi frá teim fyrstu árunum sæst, at flokkurin hevur havt hópin av uppskotum til at bota um umstøðurnar. Men úrslitini vóru mangan smá, tí bæði sjálvstýrissflokkurin og sambandsflokkurin, sum hövdu mannað Føroya lögting síðan 1906 mettu javnaðarflokkinn vera eitt illgras, ið ikki átti at havt livsmøguleika i feroyskum politikki.

Broytingin kom við krígunum

Men so kom kríggjð i 1940, har stríðið millum sjálvstýri og samband kom at snúva seg um onnur og størri ting enn § 7 i skúalógini. Nu snúði tað seg um ríkisfelagsskap ella loysing, og loysingarflokkur var javnaðarflokkurin ikki. Her var ikki talan um skipan av landsstýri, men javnaðarflokkurin var frá nú av accepteraður og kom nú i lag eitt nært samarbeiði millum sambandsflokkinn, sjálvstýrissflokkinn og javnaðarflokkinn, sum helt heilt fram til 1950. Hesi 10 árinu munnu vera størstu broytingarár i Føroya søgu. Við sakligum og skilagðum samarbeiði øll krígsárin, har mangan ikki sást fram um stavn, við fremjan av stýrisskipanini og teim fylgilógum, ið stóðust av hesum, og sum var so væleydnað, at henda skipan hevur ikki bara hildið til henda dag, men verið nærum fyrimyndarlig, so nú smáar tjóðir bæði fyrir eystan og vestan leita til Føroya at kanna Føroya stóðu i ríkisfelagsskapinum við Danmark.

Tey 8 árin frá 1950 til 1958, har javnaðarflokkurin ikki var við i stýrinum, nýttu vit til at búgva okkum út til nýggj framstig, og tá legir aftur vóru i 1958, har javnaðarflokkurin var komin mannsterkur aftur á ting, varð av álvara farið aftur til verka. Nú var fremsta mál ein broyting av teirri sosiala skipanini og eydnaðist tað — nú heima-stýrissflokkarnir aftur vóru gingnir i samarbeiði — at seta i verk fólkapensións-lóg fyrir Føroyar. Eingin lóg, samtykt á tingi, man hava verið so væl fagnað av so mongum sum fólkapensiónslógin, sum neyvnan vildi havt minsta møguleika at verið framd, um ikki júst sama samgonga var skipað, sum framdi heima-stýrisslógin. Men javnaðarflokkurin var væl vitandi um, at ein væl útbygd sosialforsorg má hava økonomiskt stóð i hvíla á, og hetta stóði

var ein væl útbygdur fiskiskipafloiti, tí var øll áherðsla lögð á at fáa ein heilt nútímans fiskiskipafloiti. Men nú var tíðin eisini búgvin til iløgur i stór og góð skip. Meðan undan krígunum fiskur var fátækamannaføði, hevði frystiteknikkurin skapað fyrirteytir fyrir, at fiskur kundi verða seldur um allan heim og i tí líki, fólk ynsktu, bæði til fátøk og rík. I dag er fiskur mangelværa um allan heim. Hetta stóra tiltak eydnaðist, so at feroingar nú i mong ár hava kunna gleitt seg um at eiga ein av heimsins mest nýmótans fiskiskipafloiti, og her var so grundarlagið skapað fyrir ikki bara eini sosialari útbygging, men fyrir einum vinnuligum framtaki á nærum øllum øknum.

Hetta vinnuliga framtak hevur skapað ein so bráðan vælstand, at nú verður tosað um at fara varliga, tí tað skulu breiðar herðar til at bera góðar dagar.

Onki landsstýriuttanum javnaðarflokkinn

Javnaðarflokkurin hevur sjálvandi ikki verið einasamallur um hesi væleydnaðu tiltøk, men tá hugt verður afturum bak, so hugsi eg, at ikki bara javnaðarfólk sum mong onnur við eru samd um, at tað var i tøkum tíma, at Føroya Javnaðarflokkur fekk sæti á tingi. Flokkur okkara er nú vorðin ikki bara accepteraður, men av teim flestu góðtikin sum tann flokkur, ið hevur havt størstu ávirkan á feroyskan politikk i nýggjari tíð. Eg man neyvnan siga ov nógv, tá eg haldi, at eingin politiskur flokkur á tingi i dag man vera hugaður til at skipa landsstýriuttanum javnaðarflokkinn. Hetta er ikki orsakað av, at tingmenn javnaðarfloksins eru betri ella visari politikarar enn aðrir, men flokkur okkara fann tíðliga tað politiska stevið — her hugsi eg

Framhald á síðu 12

Tingakrossur jan. 1928:

Dimmalætting koyrir okkum í part við sosialistarnar

Vit taka eisini eitt brot úr Tingakrossi:

»Dimmalætting« koyrir okkum i part við sosial-

istarnar, tí P. M. Dam er gitin sum iðin sjálvstýrissmaður og »slær fast« »som en Kendsgerning at det danske Socialdemokrati (sum P. M. Dam og hansara menn einki vilja hava við at gera) har hjulpet Selvstyrepartiet til at faa Flertal i Lagtinget.«

Eitt annað er at »Dimmal.« við grund kann føla seg sviknan »fra den Side, hvor man først og fremmest skulde vente Støtte«, t.v.s. teim donsku her i staðnum. Men tað er teimum bara til heiður, at tey ikki longur so fjølment leggja seg út i feroyskan politikk.

»Dimmal.« endar valgrein sína við hesum spakföru orðum: »Lat teir nú royna seg.« Og hon má væl so siga, tí berur leikur er tað sanniliga ikki at taka við búgvinum, sum sambandið hevur vanræktað i so mong ár. —

TILBOÐ:

Heitir vestar
fyrir 220,— kr.

NÚ 128,— kr.

Veitslukjólur
Kjólur
Niðurdeilar
Blusur
Jakkar
Buksur, str. 34—52

Louise
Kongagøta
tlf. 13447